

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

**СТРАТЕГИЈА ЗА ПРОМОВИРАЊЕ И РАЗВОЈ НА ВОЛОНТЕРСТВОТО
(2010 – 2015)**

**И
ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ (АКЦИСКИ ПЛАН)**

Септември, 2010

СОДРЖИНА

I	ВОВЕД	3
I 1.	Вредности на Стратегијата	3
I 2.	Начела на Стратегијата	4
I 3.	Временска рамка за остварување на Стратегијата.....	4
I 4.	Субјекти за реализација на Стратегијата.....	4
I 5.	Националниот совет за развој на волонтерството	4
II	АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА	6
II 1.	Дефинирање на волонтерството.....	6
II 2.	Меѓународна рамка	6
II 3.	Општ преглед на волонтерството во Република Македонија.....	7
II 4.	Нормативна рамка за дејствување во Република Македонија	11
	Закон за волонтерство	9
	Други закони релевантни за волонтерството.....	11
II 5.	Синергија на Стратегијата за промовирање на волонтерството со други домашни стратегии	11
	Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор.....	11
	Национална стратегија за млади на Република Македонија	11
III	СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ	13
III 1	Вовед	13
III 2	Цели	14
	Цел 1. Промовирање на волонтерството кај пошироката јавност	14
	Цел 2. Поттикнување на култура на волонтирање во рамки на образовниот систем	14
	Цел 3. Зголемување на нивото на волонтирање во граѓанскиот сектор.....	15
	Цел 4. Воспоставување на систем на институционална поддршка на волонтерството.....	15
III 3.	Очекувани резултати од примената на Законот и Стратегијата за волонтерството.....	18
IV	СПРОВЕДУВАЊЕ, СЛЕДЕЊЕ И РЕВИЗИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА	19
	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	18
	ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ (АКЦИСКИ ПЛАН)	20

I ВОВЕД

Волонтерите и волонтерството во секоја држава претставуваат огромен човечки потенцијал кој континуирано се мобилизира и кој поседува релевантно знаење и вештини корисни за заедницата. Волонтерите преку нивната работа придонесуваат во изградбата на општествениот и човечкиот капитал, во зголемување на вклученоста на граѓаните во општествениот развој, во разрешување на најразличните проблеми и потреби на луѓето во нивната средина. Вредноста која тие ја создаваат и вградуваат во своите активности е “бесценета”, бидејќи поседува особен квалитет кој е збогатен со хуманата димензија на добрата волја и алтруизмот. Светските трендови покажуваат дека волонтирањето има и економски потенцијал. Во Велика Британија во 2003 година, придонесот за економијата од страна на лица кои формално или неформално волонтирале во заедницата е оценет како 42.6 милијарди фунти¹. Според проектот за споредбени истражувања од 2003 година на Јохнс Хопкинс Универзитетот, во 35 земји во кои било спроведено истражувањето волонтерите претставуваат приближно 43% од вработените во граѓанските организации.²

Затоа, државите кои имаат амбиција нивните општества да бидат хумани, да имаат мобилен и растечки човечки капитал, да поседуваат внатрешна кохезија, но истовремено да бидат демократско-плуралистички и да тежнеат кон развој, имаат голем интерес да го развиваат волонтерството. Во овој потфат би морале да бидат вклучени сите субјекти и сегменти во општеството, со цел синхронизираните напори да остварат видливи резултати.

Република Македонија се стреми да го промовира волонтерството. Во 2007 година го донесе Законот за волонтерство. Последователно, Владата ја носи оваа Стратегијата за промовирање и развој на волонтерството, имајќи го во предвид досега постигнатото, но и разработувајќи план за идните активности, кои ќе овозможат понатамошно развивање на волонтерството.

I 1. Вредности на Стратегијата

Имајќи предвид дека волонтерството се заснова на принципите на доброволност, дејствување во корист на други лица и без финансиски надомест, Стратегијата цели да ги оствари следниве вредности:

- Признавање на традиционалната хуманост и солидарност искажана во волонтерското работење на граѓаните на Република Македонија;
- Поттикнување кон создавање здраво општество на свесни и совесни граѓани;
- Промовирање на соработката и чувството за општо добро кај сите општествени групи и сегменти;
- Јакнење на општествената кохезија преку генерирање на чувство на доверба и солидарност помеѓу граѓаните;
- Адекватна реализација на постојната правна рамка за волонтерството;
- Зголемување на свеста на граѓаните за волонтерското ангажирање и создавање на соодветна култура на негување и практикување на волонтерскиот ангажман;
- Развивање планови, механизми и мерки за стимулирање и поддршка на волонтерството во сите општествени сегменти (граѓанско општество, јавни институции, државна и локална власт, образование и сл.);
- Понатамошна изградба на социјалниот и човечкиот капитал преку волонтерскиот ангажман и придонес кон континуируаниот општествен развој;
- Создавање на организациско-комуникациски мрежи за синхронизирано и динамично промовирање на волонтерството на ниво на целата држава;
- Придружување на Република Македонија кон глобалните европски и светски иницијативи за поттикнување на волонтерската работа и вклучување на волонтерството во законските и националните рамки.

¹ <http://www.guardian.co.uk/society/2004/sep/20/research.highereducation>

² Видете. Salamon, Lester M., “Global Civil Society: An Overview,” Comparative Nonprofit Sector Project (John Hopkins), 2003, www.jhu.edu/~ccss

I 2. Начела на Стратегијата

Имајќи ги во предвид карактеристиките на субјектите на кои се однесува Стратегијата, како и целите и резултатите кои се поставени да се исполнат, Стратегијата ги заснова и промовира начелата на:

- Доброволност;
- Активна вклученост на волонтерите, граѓанските организации, институциите и другите засегнати страни;
- Соработка и партнерство;
- Отвореност и транспарентност;
- Взаемна доверба;

I 3. Временска рамка за остварување на Стратегијата

Временската рамка во која се определува реализацијата на стратешките определби е периодот 2010-2015 година.

I 4. Субјекти за реализација на Стратегијата

Како главни субјекти кои ќе се залагаат за исполнување на начелата, целите и мерките наведени во овој стратешки документ се:

- Министерството за труд и социјална политика и релевантните институции од областа на социјалната заштита и здравството;
- Министерството за финансии;
- Министерството за правда;
- Министерството за образование и наука;
- Агенцијата за млади и спорт;
- Генералниот секретаријат - Одделение за соработка со невладини организации;
- Националниот совет за развој на волонтерството;
- Локалната самоуправа;
- Граѓанските организации;³
- Верските заедници и религиозни групи;
- Образовните институции на сите нивоа;
- Медиумите.

Со оглед на меѓусебната поврзаност, содејство и зависност во активностите на сите актери во Стратегијата, а со цел да се поттикне волонтерството во Република Македонија, се промовира **заемна соработка и вклученост на сите заинтересирани страни**. Во оваа смисла, планираните активности кои се однесуваат на одделен субјект од Стратегијата, често не би можеле да се реализираат ако дејствието не се оствари преку соработка со останатите субјекти.

I 5. Националниот совет за развој на волонтерството

³ Согласно со Стратегијата за соработка со граѓанскиот сектор на Владата на РМ, поширокиот пристап на дефинирање на „граѓанска организација и граѓанско општество“ ги опфаќа здруженијата, фондациите, верските заедници, политичките партии, синдикатите и стопанските комори. Потесниот пристап се однесува единствено на здруженијата и фондациите, како непрофитни, непартиски организации кои се основаат за остварување и заштита на своите разнородни економски, социјални, културни и други права и уверувања, согласно со Уставот на РМ. Стратегијата за промовирање на волонтерството ќе го следи овој пристап, и ќе го прифати потесниот термин на дефинирање на граѓанските организации.

Со цел да се обезбеди поуспешно планирање и спроведување на целите и мерките во овој документ, Владата на РМ формира Национален совет за развој на волонтерството (НСРВ).

Надлежности. Националниот совет за развој на волонтерството е надлежен за промовирање и развој на волонтерството како општествено полезна активност, за планирање на поконкретни мерки и следење на развојот на волонтерството.

Состав. Националниот совет ќе биде мулти-секторски, составен од членови кои произлегуваат од субјектите за реализација на Стратегијата за развој на волонтерството. Националниот совет е составен од 9 (девет) членови, и тоа 5 (пет) номинирани од:

- Министерството за труд и социјална политика;
- Министерството за образование и наука;
- Агенцијата за млади и спорт;
- Генералниот секретаријат на Владата на РМ/Одделението за соработка со невладини организации;
- Заедница на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС); и
- 4 (четири) претставници од граѓанските организации.

НСРВ го формира Владата на РМ со одлука. Номинацијата на членовите на НСРВ ја вршат самите субјекти. Изборот на членовите, претставници на граѓанските организации ќе се изврши преку јавен повик и однапред дефинирана процедура и критериуми подготвени од страна на МТСП во соработка со Генерален секретаријат – Одделение за соработка со НВОи. Јавниот повик ќе го објави Генерален секретаријат – Одделение за соработка со НВОи. Членовите на советот не примаат надомест за нивната работа во НСРВ.

Мандат на членовите. Мандатот на членовите на НСРВ е 2 (две) години со можност за еден реизбор.

Механизам на функционирање. НСРВ усвојува Деловник за работа. Активностите на НСРВ се финансираат од Буџетот на РМ и други извори.

Административна поддршка. Административно – техничката поддршка за работа на НСРВ ја обезбедува Министерството за труд и социјална политика.

Делокруг на работа. НСРВ согласно со своите надлежности:

- изработува програма за спроведување на мерките и активностите содржани во Стратегијата и Акцискиот план;
- поттикнува и координира активности за промоција на волонтерството;
- го следи спроведувањето на Стратегијата за промовирање на волонтерството;
- предлага мерки за измени и дополнување на Стратегијата и законската регулатива поврзана со волонтерството;
- подготвува годишни извештаи за спроведувањето на Стратегијата за промовирање на волонтерството;
- поттикнува размена на информации и искуства поврзани со волонтерството на национално ниво;
- воспоставува партнерски односи со соодветни институции во Европската Унија и други меѓународни институции и организации;
- ги координира активностите на субјектите задолжени за спроведување на Стратегијата за волонтерството;
- предлага иницијативи за промовирање на волонтерството до Владата на Република Македонија;
- и врши други задачи утврдени со Деловникот за работа.

II АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА

II 1. Дефинирање на волонтерството

Волонтерството е доброволно давање на лични услуги, знаења и вештини или вршење на други активности во корист на други лица, органи или организации и институции, без надомест, а волонтер е домашно или странско физичко лице кое волонтира.

II 2. Меѓународна рамка

Меѓународните организации ги охрабруваат земјите да го унапредат и промовираат волонтерството. Обединетите нации ја прогласија 2001 година како Меѓународната година на волонтерството, а 5 декември е прогласен како Меѓународен ден на волонтерот. Европската унија ја прогласи 2011 година како Европска година на волонтерството.

Меѓународните организации усвоија повеќе документи со цел да го промовираат волонтерството и да дадат насоки на земјите членки.

Европскиот стратешки документ за отстранување на визните пречки за мобилност на младите од 2004 година, наведува дека волонтерството е во функција на изградба на силен европски идентитет на младите, а визната политика е во целосна спротивност на овој идеал. Се препорачува младите волонтери да бидат поддржани од земјите-домаќини преку добивање на бесплатни визи.

Во *Белата книга на Европската Комисија “Нов потстрек за европската младина”⁴*, се наведува дека постои потреба да се даде поголем акцент на мобилноста и доброволната работа на младите, појави за кои се смета дека не се доволно раширени и не им е дадено значењето кое го заслужуваат. Европската комисија предлага волонтерски активизам во оние области кои не се покриени од други политички процеси, како што е вработувањето, социјалната интеграција и образованието. Во таа смисла, на волонтерскиот сервис се гледа како на облик на општествена партиципација и фактор за работна ангажираност и интеграција. Како таква, таа излегува во пресрет на очекувањата на младите луѓе и општеството во целина. Се сугерира да се земе предвид позитивното искуство на Европскиот волонтерски сервис кој може да наметне стандардни практики во волонтирањето меѓу младите луѓе. Заради интегрирање на волонтерството во повисоки рамки, документот им препорачува на земјите-членки да ги отстранат сите можни пречки за да се стимулира мобилноста на волонтерите. На Европско ниво, се смета дека е важно да се обезбеди волонтерскиот сервис да се признава и како образовно искуство добиено при неформално учење, било да е остварено во земјата на волонтерот или друга земја членка на ЕУ. Предноста на неформалното учење лежи главно во неговата волонтерска и често самоорганизирачка природа, неговата флексибилност, можностите за притиципација, “правото на грешки”, и поблиската врска со аспирациите и интересите на младите луѓе.

Според *Директивата на ЕУ⁵ од 2004 година*, новите правила се базирани на дефинирањето на статусот студент, практикант и/или волонтер кои веќе се употребуваат во Европското право, и посебно во различни програми кои ја промовираат мобилноста на овие групи. Оваа директива подетално ги определува условите, временскиот лимит на престојот и другите елементи на волонтирањето на лица кои доаѓаат од земји кои не се членки на ЕУ. Одредбите од Директивата 2004/114/EЗ за условите за прием на граѓани на трети земји со цел на студии, размена на ученици, неплатена обука или волонтерски услуги, кои се однесуваат на волонтирањето се транспонирани во Законот за волонтерство на Република Македонија.

⁴ European Commission White Paper “A New Impetus for European Youth”, COM (2001) 681 final, Brussels, 2001

⁵ European Community Council Directive 2004/114/ EC, 13 December 2004

Во 2008 година, Меѓународната организација на трудот донесе *Упатство за мерење на волонтерската работа*⁶ кое предлага методологија со цел да им даде насоки на земјите во напорите да ја определат и измерат економската вредност на волонтерскиот труд.

Меѓународните организации, исто така, предлагаат на земјите да ја подобрат законската рамка за да може волонтерството непречено да се развива. *Резолуцијата на Генералното Собрание на ОН 6/38*, препорачува земјите да овозможат поволна фискална, законодавна и друга рамка, вклучувајќи ги организациите на заедниците и непрофитните организации кои се занимаваат со волонтерска работа. *Генералното Собрание на Советот на Европа преку препораката 1496 (2001)* за подобрување на статусот и улогата на волонтерството во општеството, по повод Меѓународната година на волонтерите, препорачува Комитетите на министри да побараат од секоја земја-членка да ги идентификува и елиминира во своите закони и практики, пречките кои директно или индиректно ги спречуваат луѓето да волонтираат. Исто така, побарано е да го намалат даночниот притисок со кој се казнува волонтерската активност, да им додели на волонтерите адекватен правен статус и соодветна социјална заштита почитувајќи ја притоа нивната независност, како и да ги отстранат финансиските пречки за волонтирањето. Слично, *Советот на Европа бр. Р (94)4*⁷ препорачува на државите да ги дефинираат волонтерските услуги на национално ниво, нагласувајќи ги образовните аспекти на волонтерството и значењето на истото за општеството.

Прашањето на волонтерството е уредено во повеќе земји од Европската унија со посебен закон за волонтерство (Италија, Полска, Унгарија, Хрватска), некои земји се во процес на подготовка на такви закони (Словачка, Бугарија) а кај одделни земји статусот на волонтерството е предмет на регулирање на повеќе законски акти кои не се специфично наменети за волонтерите (Летонија).⁸

Во 2004 година беше публикувано *Упатство: волонтерите и законот*⁹, кое дава препораки за тоа кои правни прашања треба да се регулираат со законските рамки.

Република Македонија го прифаќа ставот на ЕУ и ООН дека волонтерството е вредност која придонесува за создавање промени во општеството и дека од таа причина за волонтерите треба да се изгради опкружување во кое нивната работа ќе биде препознаена и окарактеризирана како неопходна за развој на општеството.

II 3. Општ преглед на волонтерството во Република Македонија

Врз основа на досегашните искуства и показатели, евидентно е дека волонтерството во Република Македонија не е на завидно ниво. Во јавноста постои генерален недостаток на свест за користа од волонтирањето. Исто така, постои недостапност до брза информација за можностите за волонтирање меѓу одредени групи на граѓани, особено повозрасните. Тоа доведува до недостаток на вреднување на волонтирањето во јавноста и негово признавање како релевантно искуство, на пример при вработувањето.

⁶www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---integration/---stat/documents/meetingdocument/wcms_100574.pdf

⁷ Препорака на Советот на Европа R (94) 4 на Комитетот на министри на земјите членки за унапредување на волонтерските услуги, 1994

⁸ За повеќе види: Хаџи-Мицева Катерина, Споредбена анализа на Европските системи и практики во поглед на волонтерството, публикувано во International Journal of Not-for-Profit Law, Volume 9, Issue 3, July, 2007, www.icnl.org

⁹ Inter-Parliamentary Union, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, and United Nations Volunteers. "Volunteerism and Legislation: A Guidance Note." (2004).

„Истражување за филантропијата во Македонија“¹⁰ покажува дека околу 1/3 од испитаниците искажале желба да волонтираат. Половината од лицата кои навеле дека веќе имаат некакво волонтерско искуство во организирана или спонтана форма (вкупно околу 10% од испитаниците), велат дека тоа го добиле со работа во граѓанска организација. Ваквиот низок степен на волонтирање се аргументира со недостатокот на време (44 %), или со тоа дека „волонтирањето е злоупотреба на труд и треба да биде платено“ (вкупно 34%). Недовербата во концептот на волонтирање можеби се должи и на културолошките разлики во неговото сфаќање, но не смее да се пренебрегне фактот дека луѓето во Република Македонија често гледаат на волонтирањето како на прв чекор за вработување, најчесто во таа организација во која се „волонтира“. Поаѓајќи од таа гледна точка, можеби е исправно резонирањето дека се злоупотребува волонтерскиот труд на младите луѓе кои прават се да остават добар впечаток и перспективно да најдат вработување, особено бидејќи таквите состојби можат да траат со години. Можеби и затоа, како најефикасен начин да се поттикне волонтирањето анкетираниите пред се го наведуваат решавањето на егзистенцијалните потреби, како предуслов (61 %); потоа следи потребата од остварување на видливи резултати од волонтирањето (40 %) како и зголемувањето на влијанието на граѓанските организации врз владата (26 %) и постоење на јавно признание за дадените услуги (11 %). Истражувањето како приоритетни области за волонтирање ги наведува: хуманитарна помош (27 %), деца и млади (25 %), образование и наука (16 %), социјална заштита и развој (13 %), подобрување на животната средина (11 %), спорт и рекреација (10 %), здравство (10 %), култура (9 %), развој на локалната заедница (8 %), религија (7 %) и сл.

Истражувањата „Општествената одговорност на граѓаните“¹¹ од 2006, 2008 и 2009 г. го потврдуваат малиот интерес за доброволна (волонтерска) активност во заедниците. Во анкетата спроведена во март 2009 г. помалку од третина од испитаните граѓани (27,4 %) изјавиле дека волонтерски се вклучиле во активности во заедницата. Притоа нивниот волонтерски ангажман е до 10 часа годишно, што укажува дека волонтерските активности во најголем број се еднократни/еднодневни. Од овие податоци може да се заклучи дека не постои континуитет во волонтерските активности и дека граѓаните немаат изградени навики и свест за да направат нешто повеќе (надвор од семејството и лично за себе) за заедницата и за сограѓаните.

Во однос граѓанските организации, волонтирањето е уште помало, односно 10 % од испитаните граѓани изјавиле дека волонтираат во нив. Половината од оние кои се активни со доброволна работа во граѓански организации тоа го прават за да придонесат за заедницата и затоа што веруваат во мисиите на организациите за кои доброволно работат. Тенденцијата на промена на мотивацијата за учество од основните (нови контакти, личен развој), кон повисоките придобивки (помош на заедницата, мисија на организациите) констатирана и во 2008 г., продолжува и понатаму со умерено зголемување.

Овие истражувања покажуваат тенденција на намалување на волонтерските активности во заедниците и подготвеноста на луѓето да направат нешто повеќе за другите.

Иако регрутирањето волонтери не претставува масовна и широко развиена активност во Република Македонија, сепак, постојат и позитивни искуства, како на пример донесениот *Кодекс на Здружението на детски организации во Република Македонија*¹². Овој документ ги опфаќа принципите и вредностите усвоени од група организации кои се инволвирани во активности поврзани со заштита и промовирање на детските права. Тука се нагласува дека „одржливиот развој на невладините организации е овозможен преку волонтерскиот пристап во нивните активности“ и всушност овде се опфатени традиционалните принципи на волонтерството (со слободен избор и без надомест) комбинирани со меѓународно

¹⁰ Спроведено од Центарот за институционален развој – ЦИРА, Институт за трајни заедници (ИТЗ) и Агенцијата за меѓународен развој на Соединетите Американски Држави (УСАИД), 2006

¹¹ Истражувања на Македонскиот центар за меѓународна соработка, Скопје, 2006, 2008 и 2009

¹² Прва детска амбасада во светот – Меѓаши, Кодекс на Сојузот на детски организации на Република Македонија, 2001, www.mango.org.mk/mk_news_detail.asp?id=770

прифатените норми кои се однесуваат на волонтерската работа (недискриминаторски одредби, добри услови за работа, обука за волонтерите).

Слично на овие активности, и други граѓански организации имаат развивано сопствени иницијативи базирани на нивните програмски потреби и приоритети, како на пример: формирање волонтерски центри, сервиси за размена на волонтери како што е Европскиот волонтерски сервис, организирање локални волонтерски акции, јакнење на капацитетите, подготвување на прирачници или водичи, организирање промотивни настани и сл.

Имајќи ја предвид состојбата со волонтерството и определбата на Владата на РМ за регулирање на прашањето на волонтерството, во 2007 година се донесе Законот за волонтерство¹³. По донесување на Законот, а заради полесно разбирање на неговата содржина, како од страна на волонтерите така и од страна на организаторите на волонтерската работа, со поддршка на Европскиот центар за непрофитно право (ЕЦНП) од Будимпешта, издаден е *Водич за примена на Законот за волонтерство*¹⁴. Во водичот детално е објаснета содржината на Законот како и одговор на најчесто поставувани прашања во тој период.

Имајќи предвид дека со донесување на Законот, организаторот има обврска да води евиденција за волонтерската работа за што на волонтерот треба да му издаде и волонтерска книшка. Заклучно со месец декември 2009 годин, според евиденцијата на Министерството за труд и социјална политика се издадени 370 волонтерски книшки.

Министерството за труд и социјална политика, заклучно со декември 2009 година, има издадено и согласности за волонтирање на 158 странски лица.

II 4. Нормативна рамка за дејствување во Република Македонија

Во Република Македонија, нормативната рамка за волонтерството е уредена со: Закон за волонтерството и Правилникот за формата и содржината на волонтерската книшка, начинот на нејзиното издавање и запишување на податоци, Правилникот за начинот, постапката и евиденцијата за издавање согласност за волонтирање на странски лица во Република Македонија и Правилникот за водење на евиденција на волонтерската работа¹⁵.

Закон за волонтерство

Најважниот чекор за воспоставување на солидна нормативна рамка за соодветно регулирање и понатамошно поттикнување на волонтерството е остварено во 2007 година, со усвојувањето за Законот за волонтерство и измените на Законот од 2008 година. Со овој закон Република Македонија се вклопи во добрите европски практики и ги усвои препораките на меѓународните организации. Причината за донесувањето на овој закон лежи во фактот што дотогаш областа на волонтерството и волонтерскиот труд не беа соодветно опфатени со друг закон. Ваквата состојба создаваше низа забуни и нејаснотии при употреба

¹³ Закон за волонтерството, Службен весник на Република Македонија бр.85/2007, Закон за изменување и дополнување на законот за волонтерство, Службен весник на Република Македонија бр. 161/2008.

¹⁴ Алексевска Мирјанка, Водич за примена на законот за волонтерство, публикуван од Европскиот центар за непрофитно право (ECNL), 2008, <http://ecnl.org/index.php?part=13publications&pubid=8>

¹⁵ Објавени во "Службен весник на РМ", бр. 128/2007

на термините „волонтер“, „стажант“ или „практикант“ како и во примената на останатите закони кои имаат допирни точки со статусот на волонтерите.¹⁶

Основни начела на кои се заснова Законот се: *доброволност, заштита на волонтерот и организаторот на волонтерската работа, забрана на искористување на волонтерот и забрана на дискриминација.*

Законот ги регулира следниве прашања:

- што е волонтерството (дефинирање), признавање на правниот статус на волонтерите и јасна одредба со која се дозволува волонтерството;
- условите и начинот на вршење на волонтерството;
- правата и обврските на волонтерите и организаторот на волонтерството;
- воведување на нов формален законски инструмент - договор за волонтирање, кој содржи специфицирани права и должности за волонтерите и за организациите;
- евиденцијата на волонтерската работа;
- заштита на бенефициите кои волонтерите ги добиваат во случај на невработеност.

Под определените законски услови и начин на остварување на волонтерството, волонтери можат да бидат и домашни и странски физички лица, па и малолетници¹⁷. Странските лица го остваруваат волонтерството врз основа на претходно добиена согласност од Министерството за труд и регулиран престој во државата¹⁸. Овие одредби се особено значајни заради хармонизација на активностите и адекватно остварување на *Youth in Action* програмата на Европската комисија¹⁹.

Како субјект (или организатор) на волонтерската работа можат да се јават²⁰: здружение, фондација, јавна установа, орган на државна власт, верска заедница или религиозна група, единици на локална самоуправа и градот Скопје. Волонтерската работа, видот на услугите и постапката на обезбедување на истите се остварува врз основа на програма за волонтирање.

Законот за волонтерство беше подготвен со учество на граѓанскиот сектор. Во 2007 г. се организираа шест работилници²¹ на кои волонтерите и организаторите на волонтерските услуги ги искажаа состојбите и проблемите со кои се соочуваат како и потребите во врска со подобрување на законската рамка за волонтерството. Процесот на донесување на Законот и неговата содржина се користат како примери на добра практика и се промовираат во земјите во регионот и публикации на меѓународни организации.

¹⁶ Всушност, не се правела разлика помеѓу лицата кои даваат услуги на доброволна основа и без финансиски надомест наспрема другите кои очекуваат надомест за нивниот труд и кои волонтираат со цел да бидат соодветно наградени или набрзо вработени како дел од нивното практиканство. Дополнително, постоела можност за погрешна примена на законите од областа на трудот, оданочувањето на волонтерското работење, загубата на правата по основ на невработеност, како и немањето јасна слика за условите под кои се волонтира, и кои се правата и обврските врзани со таа активност.

¹⁷ На возраст од 15-18 години, согласно Законот за работни односи и врз база на писмена согласност од родители/старатели. Член 5 од Законот за волонтерството

¹⁸ Член 5 и 8 од Законот за волонтерството

¹⁹ Потребата за правно регулирање на статусот волонтер произлезе и од заклучоците на Националниот состанок за дефинирање на активностите во врска со YOUTH програмата на Европската комисија како и насоките содржани во Националниот план за развој на волонтерството во Република Македонија, подготвена во 2005 година од страна Европскиот центар за малцински прашања.

²⁰ Член 6 од Законот за волонтерството

²¹ Организирани од Центарот за институционален развој (ЦИРа), Европскиот центар за непрофитно право (ECNL) од Будимпешта, и Младинскиот културен центар (МКЦ) Битола во соработка со Министерството за труд и социјална политика.

Други закони релевантни за волонтерството

Освен донесениот Закон за волонтерство, постојат и други закони и документи кои имаат допирни точки и регулираат прашања кои се поврзани со волонтерите и волонтерската работа:

- *Закон за социјална заштита*²², каде на местото каде се говори за доделување на социјални бенефиции заради заштита на определени категории на лица (на пр. сиромашни, стари лица, лица со посебни потреби и сл.) се наведува и *волонтерската работа* како средство на програмата за справување со социјалните проблеми. Овде на волонтерската работа се гледа како на работа која е извршена „со лично ангажирање и без надомест“.

*Закон за безбедност и здравје при работа*²³, каде се вклучуваат и волонтерите во однос на обезбедување на мерки за безбедност и здравје при работа.

- *Закон за придонеси од задолжително социјално осигурување*²⁴, во кој е уредено прашањето на осигурување во случај на професионални болести и повреди на работа.
- *Закон за персонален данок на доход*²⁵, каде трошоците поврзани со волонтерската работа се ослободуваат од персонален данок на доход.²⁶
- *Закон за странци*²⁷ во кој се регулирани условите за добивање на дозвола за привремен престој за извршување и на волонтерска работа (Член 49).

II 5. Синергија на Стратегијата за промовирање на волонтерството со други домашни стратегии

Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор

*Стратегијата за соработка со граѓанскиот сектор*²⁸, наведува дека Владата го истакнува волонтирањето како значаен сегмент на општеството, бидејќи овозможува граѓаните директно да придонесуваат во развојот и квалитетот на живеење во заедницата. Се вели дека граѓанските организации во Република Македонија и во регионот се повеќе се потпираат на волонтерите во спроведување на нивните активности и дека затоа е пожелно волонтерството да се поттикне и да се овозможи мобилност на волонтерите низ регионот. Во овој документ Владата се заложи да создаде правна рамка што ќе го поттикнува и регулира волонтерството и ќе ги поддржи здруженијата и фондациите кои се насочени кон неговото промовирање. За таа цел, Владата се заложи да донесе закон за волонтерство, и Стратегија за промовирање и развој на волонтерството.

Национална стратегија за млади на Република Македонија

*Националната стратегија за млади на Република Македонија*²⁹ истакнува дека „развојот и јакнењето на цивилното општество, волонтерските и општествените здруженија се неопходен чекор во промоцијата на одговорно граѓанство и гаранција за демократијата“. Бидејќи оваа стратегија датира пред донесувањето на Законот за волонтерство, и во неа се

²² Службен весник на РМ, бр.50/97 и 16/2000

²³ “Службен весник на РМ”, бр. 92/2007, член 3 став 1

²⁴ “Службен весник на РМ” бр. 142/2008, член 9

²⁵ “Службен весник на РМ”, бр. 80/1993, 70/1994, 71/1996, 28/1997, 8/2001, 50/2001, 52/2001, 2/2002, 44/2002, 96/2004, 120/2005, 52/2006, 139/2006, 160/2007, 159/2008, 20/2009 и 139/2009.

²⁶ Закон за волонтерството, “Службен весник на РМ”, бр.85,2007 година, член 13 став 2

²⁷ “Службен весник на РМ” бр. 35/06 66/2007, 117/2008 и 92/2009.

²⁸ Донесена во 2007 година

²⁹ Донесена во 2006 година

наведува потребата од донесување на ваков Закон³⁰. Дополнително, во делот на сугерирани активности за промовирање на солидарност и еднакви можности, се наведуваат следниве:

- Обука за волонтерска работа за млади луѓе, во сите сфери на општественото живеење;
- Реализација на програми за волонтерска работа на младите луѓе како дел од формалниот образовен систем, согласно со образовната програма;
- Реализација на програми за вклучување на млади луѓе како фасилитатори на проекти за млади и возрасни со економски или социјални проблеми, како начин на промоција на принципот на солидарност;
- Признавање на стекнатите сертификати и препораки за време на доброволната работа како основа за поголема конкурентност при барањето работа;
- Промоција и кампања за информирање, подигање на свеста и обука на младите луѓе и населението воопшто во однос на поддршката за волонтерска работа, промоција на солидарност, еднаквост, и сл.;
- Изработка на информативен и советодавен систем составен од професионален кадар, млади волонтери и информативни материјали, со цел да се олесни одлуката на младите за избор на повисокиот степен на образование.

³⁰ Подготовката на Закон за волонтерството е преземена обврска на Владата на РМ за полноправно членство во ЕУ, според одговорите на Прашалникот на Европската комисија, во поглавјето 18, под Образование, обука и млади, во делот за млади и европска волонтерска служба.

III СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

III 1 Вовед

Бројни луѓе имаат почувствувано задоволство, придобивки и позитивни чувства од волонтерската работа. Затоа пројавуваат предиспозиција истата активност да ја возвратат, да ја повторуваат и да ја шират³¹. Други пак, гледаат на општественото ангажирање како на чувство на должност, на обврска која доаѓа заедно со државјанството или со припаѓање на некоја заедница. Понекојпат, волонтирањето произлегува од верските убедувања на единката, која смета дека да се служи на другите во заедницата е духовна обврска или начин да се допре до повисок духовен стадиум. Истовремено, волонтерството е добар начин единката да се социјализира, да се запознаат различни луѓе од сите домени на животот и лесно да се создадат нови пријателства. Во волонтерскиот активизам е вклучено и позитивното чувство што луѓето го имаат бидејќи се заедно со други луѓе, се активни, и над сè имаат чувство за сопствената вредност во општеството.

Собранието го донесе Законот за волонтерство со цел да создаде поповолни услови за волонтирање и да ги отстрани правните пречки кои го дестимулираа волонтирањето. Со Стратегијата, Владата цели да придонесе кон обезбедување постојан развој и јакнење на волонтерското ангажирање во Република Македонија, да ја шири културата на волонтирање и да го поттикнува активизмот на граѓаните.

Ширењето на волонтерството дава можности особено на *младите и на невработените лица* да развијат или да подобрат определени вештини, таленти или способности, да се обучат, да се здобијат со самодоверба и нови вредности и да бидат подготвени за разни можности за вработување. Од друга страна, *постарите лица* преку волонтирањето можат да останат активни и ангажирани, да придонесат кон заедничкото добро и да чувствуваат дека нивните способности сè уште се вреднувани од заедницата.

Образованието е доменот каде постои можност токму преку волонтерскиот активизам на најнепосреден и спонтан начин кај младите луѓе да се вградат хуманите вредности, демократската политичка култура и трендовите за постигнување поголем степен на општествена кохезија. Во оваа област, волонтирањето ќе се развива доколку се поттикнат примери на граѓанска должност кои се во состојба да ги мотивираат следните генерации да учествуваат во наоѓањето на одговори за разноликите потреби на заедницата. Исто така, преку неформалното образование активистите се стекнуваат со знаења, способности и особини преку кои јакне активното учество во политичките и општествените процеси. Со тоа се овозможува граѓаните самостојно да преземаат иницијативи и одговорности при решавањето на определени општествени проблеми. Од големо значење е и понатамошно промовирање на волонтерскиот ангажман во областа на *социјалната заштита*, бидејќи преку ангажирање на волонтерите во оваа област се очекува да се даде помош и поддршка на оние на кои најмногу им е потребна.

Граѓанските организации особено ја шират и наметнуваат културата на волонтерството преку активностите со кои ја исполнуваат својата мисија. Позитивниот резултат е двостран: волонтерите го зголемуваат обемот, влијанието и капацитетот на граѓанските организации, додека пак граѓанските организации им овозможуваат на волонтерите да се ангажираат во општествени услуги и да ги развиваат своите способности. Истовремено, преку волонтерството постои можност да се зголеми придонесот на граѓанскиот сектор кон развој на заедницата, пред сè преку соработка со бројни партнери: државните органи, со кои граѓанските организации можат да стануваат долгорочен партнер кој може да придонесе во квалитетот на услугите кои се доставуваат на граѓаните; локалните власти за излегување во пресрет на потребите на заедницата; медиумите со нивниот информативен придонес и сл.. Сево ова придонесува кон професионализација на

³¹ Волонтерството се смета како дел од филантропијата, бидејќи волонтерите го донираат своето време, енергија и талент.

работењето на секторот. На тој начин се зголемува и јавната доверба кон граѓанскиот сектор од страна на јавноста, како и етаблирањето на граѓанските организации во нивните средини, каде граѓаните ќе бидат во состојба да го препознаваат позитивното влијание на овие организации, да ги поддржуваат и да учествуваат во нивните иницијативи и активности.

Бидејќи оваа стратегија се однесува на и ја донесува Владата на Република Македонија, таа со нејзините органи и институции позитивно ќе одговори на идентификуваните потреби за волонтерска работа, врз основа на однапред приготвени планови и програми. Воедно, таа и останатите инволвирани субјекти ќе бидат најголеми поддржувачи на политиката на ширење на волонтерската активност и промотор на разновидните мерки кои би требале да се имплементираат преку државните институции и граѓанските организации. Реализацијата на целите и мерките на Стратегијата најмногу ќе зависат од степенот на директна вклученост на државните органи и институции и граѓанските организации во доследна примена на планираното.

III 2 Цели

Главна цел на Стратегијата за промовирање на волонтерството е **обезбедување на постојан развој, промовирање и јакнење на волонтерското ангажирање во Република Македонија.**

Со Стратегијата Владата се залага да ги оствари следниве **конкретни стратешки цели:**

- Промовирање на волонтерството кај пошироките јавност;
- Поттикнување на културата на волонтирање во рамки на образовниот систем;
- Зголемување на нивото на волонтирање во граѓанскиот сектор;
- Воспоставување на систем на институционална поддршка на волонтерството.

Со цел да го поддржи спроведувањето на овие стратешки цели, Владата усвојува посебни мерки за секоја цел.

Цел 1. Промовирање на волонтерството кај пошироката јавност

Во насока да се поттикне интерес за волонтирање кај пошироките групи, да се зголеми застапеност на информации за волонтирање во медиуми, да се промовира значењето на волонтерството, да се зголеми видливоста на волонтерите се преземаат следниве мерки:

- организирање на промотивни кампањи за различни целни групи;
- воспоставување на континуирана соработка со медиумите;
- одбележување на Денот на волонтерот (5 декември);
- воспоставување на годишна национална награда „Волонтер на годината“.

Цел 2. Поттикнување на култура на волонтирање во рамки на образовниот систем

Во насока за вклучување на децата, младите и студентите во волонтерски активности се преземаат следните мерки:

- воведување едукативни содржини и практични активности во рамки на наставните програми во основното и средното образование;
- воспоставување на механизми за поттикнување на волонтерскиот ангажман на студентите од универзитетите во РМ
- стимулирање на волонтерската пракса меѓу младите лица.

Цел 3. Зголемување на нивото на волонтирање во граѓанскиот сектор

Во насока на зголемување на информираноста за можностите за волонтирање во граѓанските организации, да се зголемат капацитетите на организациите да работат со волонтери, и да се потпомогне процесот на регрутирање на волонтери во овие организации, се преземаат следниве мерки:

- поттикнување на размена на информации за можностите за волонтирање во граѓанскиот сектор;
- поддржување на градење на капацитетите на граѓанските организации за вклучување и работа со волонтери;
- зајакнување на инфраструктурата за развој на волонтерството (волонтерски центри, истражувања, центри за информирање, бази на податоци).

Цел 4. Воспоставување на систем на институционална поддршка на волонтерството

Во насока да се спроведат мерките на Стратегијата, да се следи спроведувањето на Законот и Стратегијата, да се поддржат програми за вклучување и развој на волонтерството, и да се зголемат капацитетите на државните институции за работа со волонтери, се преземаат следниве мерки:

- воспоставување на Национален совет за развој на волонтерството;
- следење на спроведувањето на законските решенија и планираните активности и нивна евалуација;
- обезбедување на финансиска поддршка за проекти и програми за поттикнување и развој на волонтерството;
- развивање на капацитетите на државните институции за работа со волонтери;
- зајакнување на можностите за волонтирање кај младите лица.

III 3. Очекувани резултати од примената на Законот и Стратегијата за волонтерството

Донесувањето и спроведувањето на Законот за волонтерство и целите утврдени во Стратегијата целат да придонесат кон *ширење, развивање и јакнење на културата на волонтирање, а преку тоа промовирање на хуманизмот, општествената кохезија, и активен придонес на граѓаните во развојот на заедницата*. Воспоставените цели и мерки за нивно реализирање се стремат да ги постигнат следниве поконкретни резултати:

- различни групи од популацијата (млади, ученици, невработени, постари лица) земаат активно учество во активностите во општеството;
- волонтерскиот труд е признат и промовиран, а волонтерите кои направиле одредени достигнувања се истакнати и служат како инспирација за слични дела;
- медиумите го истакнуваат значењето на волонтерството за секој граѓанин и за заедницата и промовираат активно вклучување во волонтерски активности;
- обемот, влијанието и капацитетот на граѓанските организации за стимулирање на волонтерската активност и работа со волонтери се зголемени;
- институциите на државата активно вклучуваат волонтери во активности за добро на граѓаните и заедницата;
- постои подобра информираност за можностите за волонтирање;

- воспоставена е инфраструктура за поддршка на волонтерите и промовирање на волонтирањето.

IV СПРОВЕДУВАЊЕ, СЛЕДЕЊЕ И РЕВИЗИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА

Стратегијата ќе се спроведува од сите инволвирани органи и институции надлежни за одделните активности, согласно со поставените цели и активности утврдени во акцискиот план кој е составен дел на Стратегијата.

Спроведувањето редовно ќе се следи од страна на НСПВ во соработка со Министерството за труд и социјална политика, Министерството за образование и наука, Генералниот секретаријат на Владата на РМ - Одделението за соработка со невладините организации и Агенцијата за млади и спорт .

Одговорна институција за координација на активностите за следење е НСПВ. За таа цел, НСПВ активностите ќе ги разработи детално во *Годишни акциски планови* и ќе донесе *План за следење на спроведување на Стратегијата*. НСПВ ќе подготвува годишни извештаи за оценката/степенот на реализацијата на предвидените активности. Првиот извештај ќе се подготви по две години од донесувањето на Стратегијата за оценка на степенот на реализацијата на предвидените активности и поставените цели.

Резултатите од оценката/степенот ќе содржат анализа на дотогашното спроведување, информации за постигнатите цели и препораки за измена и прилагодување на Стратегијата и на Акцискиот план кон состојбите и потребите. Оценката за спроведување и ревизија ќе ги вклучат, меѓу другото: процесот на промовирање на Стратегијата на другите институции од јавниот сектор и прибирање мислења околу нејзината примена, стратегија за комуникација и информирање за целите и постигнатите резултати и финансиски план со цел да се одредат приоритетите и да се обезбедат средства за спроведување.

Врз основа на извештаите за степенот на реализацијата на предвидените активности ќе се оцени потребата од менување или дополнување на Стратегијата.

Активностите за спроведување на Стратегијата и извештаите од следењето ќе бидат објавени на веб локацијата на Министерството за труд и социјална политика.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

Закони, стратегии и меѓународни документи

1. *Convention on the Promotion of a Transnational Long- Term Voluntary Service for Young People*, Страсбоург, 11.05.2000
2. Европскиот стратешки документ за отстранување на визните пречки за мобилност на младите од 2004
3. *European Community Councili, Директиви 2004/114/ ЕЦ*, 13.12.2004
4. *Inter- Parliamentary Union, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies and United Nations Volunteers.* "Volunteerism and Legislation: A Guidance Note"(2004).
5. *Закон за безбедност и здравје при работа,*"Службен весник на РМ", бр.92/2007
6. *Закон за волонтерството,*"Службен весник на РМ", бр. 85/2007 и 161/2008 .
7. *Закон за персоналниот данок на доход,*"Службен весник на РМ", бр. 80/1993, 70/1994, 71/1996, 28/1997, 8/2001, 50/2001, 52/2001, 2/2002 ,44/2002, 96/2004, 120/2005, 52/2006, 139/2006, 160/2007, 159/2008, 20/2009 и 139/2009.
8. *Закон за придонеси од задолжително социјално осигурување,*"Службен весник на РМ" бр. 142/2008, 64/2009 и 156/2009.
9. *Закон за социјална заштита,*"Службен весник на РМ", бр.79/2009.
10. *Закон за странците,*" Службен весник на РМ" бр. 35/2006, 66/2007,117/2008 и 92/2009.
11. *Национална стратегија за создавање на поттикнувачко опкружување за развој на граѓанското општество – Хрватска,* 2006 година со Оперативен план за остварување на Стратегијата (2007-2011)
12. Резолуцијата на Генералното Собрание на ОН 6/38
13. *Правилник за формата и содржината на волонтерската книшка,* начинот на нејзиното издавање и запишување на податоците, "Службен весник на РМ", бр. 128/2007
14. *Правилник за начинот, постапката и евиденцијата за издавање согласност за волонтирање на странски лица во Република Македонија,*"Службен весник на РМ", бр. 128/2007
15. *Правилник за водење на евиденцијата на волонтерската работа,*"Службен весник на РМ", бр. 128/2007
16. Препорака 1496, Генералното Собрание на ОН, 2001
17. Препорака на Советот на Европа R (94) 4 на Комитетот на министри на земјите членки за унапредување на волонтерските услуги, 1994
18. *Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор (2007-2011), придружена со Акциски план за нејзино спроведување,* Влада на Република Македонија, Скопје, ноември 2006 година

Извештаи, публикации, анализи

1. *Алексеvsка Мирјанка, Водич за примена на законот за волонтерство,* публикуван од Европскиот центар за непрофитно право (ЕЦНП), 2008
2. *Национална стратегија за млади на Република Македонија,* Влада на Република Македонија, 2006 година

3. Е.Д. „Изгрев“ Свети Николе, С.О.С. Куманово, МКЦ Битола, ОПТ Скопје, Форум за правата на Ромите „Арка“ Куманово, „Мултикултура“ Тетово, *Нацрт-план за развој на волонтерството во Република Македонија*, 25.03.2005 година
4. European Youth Forum, Strategy Paper “ On the removal of Visa Obstacles to Youth Mobility in Europe” Adopted by the General Assembly, 2004, Шпанија
5. European Commission, White Paper “ A New Impetus for European Youth”, COM(2001) 681 final, Брисел, 2001
6. Конект и Европски центар за непрофитно право (ЕЦНП), Будимпешта, *Извештаи од одржаните јавни трибини организирани за Стратегијата за промоција и развој на волонтерство во Битола, Гостивар, Тетово, Охрид, Куманово, Скопје, Струмица, Велес и Штип во 2009 година*
7. Македонскиот центар за меѓународна соработка, *Општествената одговорност на граѓаните*, 2006, 2008, 2009
8. Меѓународна организација на трудот, *Упатство за мерење на волонтерската работа*, 2007
9. Меѓународен центар за непрофитно право (ИЦНП) – “Анализа на правната рамка за волонтирање во Република Македонија” , Будимпешта, 2003
10. Прва детска амбасада во светот – Меѓаши, *Водич за волонтирање*, 2007
11. Прва детска амбасада во светот – Меѓаши, *Кодекс на Сојузот на детски организации на Република Македонија*, 2001
12. Хаџи-Мицева Катерина, *Споредбена анализа на Европските системи и практики во поглед на волонтерството*, публикувано во: International Journal of Not – for-Profit Law, Volume9, Issue 3, Јули, 2007
13. Центар за институционален развој (ЦИРА), Европски центар за непрофитно право (ЕЦНП), Будимпешта и Младинскиот културен центар (МКЦ) Битола, *Извештаи од одржаните јавни трибини организирани за Законот за волонтерство во Битола, Гостивар, Скопје, Струмица, Велес и Штип во 2007 година*
14. Центар за институционален развој (ЦИРА), Европскиот центар за непрофитно право (ЕЦНП), Будимпешта, *Заклучоци и препораки од форумот “Волонтирањето во Македонија: практики и правни прашања”*, 2006
15. Центар за институционален развој – ЦИРА, Институт за трајни заедници (ИТЗ) и Агенција за развој на Соединетите Американски Држави (УСАИД), *Истражување за филантропијата во Македонија*, , 2006

ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ (АКЦИСКИ ПЛАН)³²

Резултати	Мерки	Активности	Показатели	Врем. рамка	Одг. институ.
Цел 1. Промовирање на волонтерството кај пошироката јавност					
Поттикнат интерес за волонтирање кај различните целни групи (пензионери, лица со посебни потреби, вработени во економскиот сектор, деца и млади итн)	Организирање на промотивни кампањи за различни целни групи (пензионери, лица со посебни потреби, вработени во економскиот сектор, деца и млади итн)	<ul style="list-style-type: none"> организирање презентации, трибини, тркалезни маси билборди, ТВ и радио спотови радио и ТВ емисии кои ќе ги опфатат потребите за волонтирање и тоа колку волонтерството придонесува за развој на општеството на социјален и економски план подготовка и дисеминација на практични информативни материјали промотивни активности на локално ниво Национален форум за волонтерство 	<ul style="list-style-type: none"> бр. на организирани презентации, трибини, тркалезни маси итн бр. на промотивни материјали и објави продуцирани и дистрибуирани информативни материјали бр. на настани на локално ниво бр. на граѓани вклучени во настаните бр. на учесници на конференцијата и креирани заклучоци бр. на граѓани од различни целни кои бараат информации за волонтирање бр. на волонтери од сите целни групи 	Од 2011	НСРВ и другите субјекти

³² Активностите ќе бидат детално разработени во годишните акциски планови на Националниот совет за развој на волонтерството

Резултати	Мерки	Активности	Показатели	Врем. рамка	Одг. институ.
Зголемена застапеност на информации и теми поврзани со волонтерството во пишаните и електронските медиуми	воспоставување на континуирана соработка со медиумите	<ul style="list-style-type: none"> • потпишување на Меморандум за соработка со медиумските куќи • објавување на прилози, статии, интервјуа, телевизиски и радио емисии итн 	<ul style="list-style-type: none"> • потпишан Меморандум • бр. на објави во пишани и електронски медиуми 	Почеток на 2011 континуирано	НСПВ медиуми
Промовирано и признато волонтирањето на национално и локално ниво	одбележување на Меѓународен ден на волонтерите (5 декември)	<ul style="list-style-type: none"> • манифестации • волонтерски акции 	<ul style="list-style-type: none"> • бр. на одржани манифестации и волонтерски акции на национално и локално ниво • бр. на учесници на манифестациите и волонтерските акции 	Од 2011	НСПВ и граѓанските организации
Зголемена видливост и јавно признание на волонтерите и волонтерската работа	воспоставување на годишна национална награда „Волонтер на годината“	<ul style="list-style-type: none"> • дефинирање на процес и критериуми • јавен повик • избор • свечено доделување на наградите • информирање за значењето и потребата на волонтерските книшки 	<ul style="list-style-type: none"> • доделени награди на годишно ниво • Број на издадени волонтерски книшки 	Од 2011	НСПВ и МТСП
Цел 2. Поттикнување на култура на волонтирање во рамки на образовниот систем					

Резултати	Мерки	Активности	Показатели	Врем. рамка	Одг. институ.
<p>Вклучување на децата и младите во волонтерскиот процес</p> <p>Подигнато ниво на знаење за значењето и придобивките од волонтирањето</p>	<p>воведување на едукативни содржини и практични активности во рамки на наставните програми во основно и средно образование</p>	<ul style="list-style-type: none"> • креирање едукативни содржини • организирање волонтерски активности за потребите на заедницата во која учениците живеат 	<ul style="list-style-type: none"> • воведени едукативни содржини • бр. на организирани волонтерски активности во рамки на образовниот процес 	<p>Од 2011</p>	<p>Министерство за образование и наука, основните и средните училишта</p>
<p>Вклучување на студентите во волонтерскиот процес</p>	<p>воспоставување на механизми за поттикнување на волонтерскиот ангажман на студентите од универзитетите во РМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • презентација на позитивни практики за студентско волонтирање • креирање на механизми за поттикнување и препознавање на студентското волонтирање на поедините универзитети во РМ 	<ul style="list-style-type: none"> • бр. на применети позитивни практики • бр. на студенти волонтери 	<p>Од 2011</p>	<p>Министерство за образование и наука, универзитетите во РМ во соработка со граѓанските организации</p>
<p>Вклучување на млади лица во волонтерскиот процес</p>	<p>стимулирање на волонтерска пракса на младите лица</p>	<ul style="list-style-type: none"> • промовирање за можноста за волонтирање на младите луѓе 	<ul style="list-style-type: none"> • податоци за број на млади волонтери 	<p>Од 2011</p>	<p>Агенција за млади и спорт</p>
<p>Цел 3. Зголемување на нивото на волонтирање во граѓанскиот сектор</p>					

Резултати	Мерки	Активности	Показатели	Врем. рамка	Одг. институ.
Зголемена информираност на целните групи за можностите за волонтирање во ГС	информирање за можностите за волонтирање во граѓанскиот сектор	<ul style="list-style-type: none"> • промовирање на програмите за волонтирање на национално и локално ниво • објавување на програмите за волонтирање на граѓанските организации на веб-страната на Одделението за соработка со НВОи 	<ul style="list-style-type: none"> • бр. на јавно достапни информации за волонтерски програми 	континуирано	Граѓански организации во соработка со НСРВ и Генерален секретаријат - Одделението за соработка со НВОи
Зголемени капацитети на граѓанските организации за стимулирање на волонтерска активност	подржување на градење на капацитетите на граѓанските организации за вклучување и работа со волонтери	<ul style="list-style-type: none"> • трибини за информирање на Законот за волонтерство • обуки за раководење со волонтери и креирање на волонтерски програми • изработка на прирачник со стандарди за работа со волонтери 	<ul style="list-style-type: none"> • бр. на одржани трибини • бр. на учесници на трибините • бр. на реализирани обуки • бр. на учесници на обуките • изготвен прирачник за граѓански организации 	континуирано	Граѓански организации во соработка со НСРВ и Генерален секретаријат - Одделението за соработка со НВОи

Резултати	Мерки	Активности	Показатели	Врем. рамка	Одг. институ.
<p>Формирани и развиени волонтерски центри</p> <p>Спроведени истражувања и анализи за состојбата со волонтерството во РМ</p> <p>Креирани бази на податоци поврзани со волонтерството</p>	зајакнување на инфраструктурата за развој на волонтерството	<ul style="list-style-type: none"> • обезбедување на експертиза за волонтерските центри • промовирање и информирање за значењето, улогата и функционирањето на волонтерските центри • спроведување на истражувања • креирање на бази на податоци 	<ul style="list-style-type: none"> • бр. на волонтерски центри кои обезбедуваат услуги за целните групи • бр. на настани и достапни информации за значењето на волонтерските центри • извештаи од истражувања • воспоставена база на податоци 	Од 2011	НСПВ во соработка со другите субјекти
Цел 4. Воспоставување на систем на институционална поддршка на волонтерството					
Воспоставен функционален Национален совет за развој на волонтерството (НСПВ)	воспоставување на Национален совет за развој на волонтерството како механизам за спроведување и следење на Стратегијата	<ul style="list-style-type: none"> • номинирање и избор на членови • донесување на Деловник за работа 	<ul style="list-style-type: none"> • формиран НСПВ • усвоен Деловник за работа • бр. на одржани седници на НСПВ 	Втора половина на 2010	Влада на РМ МТСП

Резултати	Мерки	Активности	Показатели	Врем. рамка	Одг. институ.
Извештај за спроведувањето на законските решенија и зацртаните активности	следење на спроведувањето на законските решенија и зацртаните активности и нивна евалуација	<ul style="list-style-type: none"> • собирање на информации од релевантни институции и други субјекти • анализа на постоечките информации 	<ul style="list-style-type: none"> • поднесен извештај на годишно ниво 	годишно	Министерство за труд и социјална политика и НСРВ
Воспоставен систем за финансиска поддршка на проекти и програми за поттикнување и развој на волонтерството	обезбедување на финансиска поддршка за проекти и програми за поттикнување и развој на волонтерството	<ul style="list-style-type: none"> • формирање на работна група • компаративна анализа и искуства • креирање на механизам за финансиска поддршка на проекти и програми 	<ul style="list-style-type: none"> • изработена компаративна анализа • усвоен механизам за финансиска поддршка на проекти и програми 	2011-2013	Работна група Влада на РМ
Зголемени капацитети на државните институции за работа со волонтери	унапредување на капацитетите на институциите за работа со волонтери	<ul style="list-style-type: none"> • обуки за раководење со волонтери и креирање на волонтерски програми • изработка на упатство за работа со волонтери и креирање на волонтерски програми 	<ul style="list-style-type: none"> • бр. на реализирани обуки • бр. на обучени претставници од институциите • изработено упатство за институциите • бр. на институции со изработени програми за волонтирање 	континуирано	НСРВ МТСП Генерален секретаријат - Одделение за соработка со НВОи
Отворање на канцеларии за поддршка и учество на млади волонтери	Зајакнување на можностите за волонтирање кај младите лица	<ul style="list-style-type: none"> • промовирани вредности на волонтирањето на младите лица преку отворање на 15 канцеларии 	<ul style="list-style-type: none"> • број на отворени канцеларии • број на млади кои се пријавиле како волонтери од 2011 г. 		Агенција за млади и спорт

